

Pseudo-Libanius as Novelist?: A Study of Ekphrasis 30

Greek text of Ps.-Libanius (sections indented for ease of following along) and relevant citations of Achilles Tatius. Passages quoted in English in the paper are marked in bold.

Pseudo-Libanius, Ekphrasis 30: κάλλους

(1) Τήμερον εἶδον κόρην ἐκ θυρίδος προκύπτουσαν καὶ ἰδὼν **ἐαλώκειν εὐθύς**. ἔμπνουν γὰρ ἐδόκουν τὴν Σελήνην ὄραν ἐπὶ γῆς ἢ μεταπεπλάσθαι τὴν Ἀφροδίτην εἰς ἄνθρωπον καὶ πείθειν εἶχον ἑμαυτὸν **ὡς ἀῶλω κάλλει** τὸ πρόσωπον ἰνδαλμάτισται.

(2) Ἔρωσ γὰρ ἐκ τῶν ἐκείνης ὀμμάτων ἐτόξευε. καὶ προκατελάμβανε τὴν θεάν ἢ τόξευσις. καὶ πὼς ὀφθαλμοὶ μὲν τὸ κάλλος ἐθαύμαζον, ψυχὴ δὲ τῆς ὀδύνης ἠσθάνετο καὶ **βλέπειν ἐθέλων ἀπέθανον**. καὶ τὸ μὲν κάλλος γλυκύ, ἢ δὲ τρῶσις πικρά.

(3) καὶ πὼς γλυκύτερον ἦν τὸ λυπεῖν. τῶν γὰρ ὀφθαλμῶν λιχνευομένων εἰς ὄρασιν **τὸ κάλλος εἰς τὴν ψυχὴν διωλίσθαινε** καὶ πῦρ ἐρωτικὸν τὸ πᾶν ἐλυμαίνεται. τίς γὰρ ἂν ἐκείνης τὸ κάλλος ὑπογράψαιτο; τίς παραδοίη γραφῆ; τίς διαμορφώσει τοῖς χρώμασι;

(4) καλὸς Ἀπελλῆς καὶ λόγος τούτου πολὺς, ἀλλὰ μέχρι ταύτης καλός. καὶ πὼς ἐπιγραφέτω τῆ Τύχῃ καὶ χάριτας, ὅτι πρὸ ταύτης ἠρίστευσε καὶ τῆς ζωγραφικῆς ἐδείκνυ τὸ ἔντεχνον καὶ κάλλος οὐκ εἶχεν ὄραν ὑπερνεκῶν χειρὸς ἔντεχνον μίμημα. ἀλλ' ἔσχεν ἂν κάκεῖνος τῆς συμφορᾶς παρηγόρημα τὸ κάλλος ὄραν **ἐπὶ γῆς εὐτονοῦν** καὶ τῶν ὀμμάτων τὴν δύναμιν καὶ ταυτὸν ὑπομένειν τοῖς πειρωμένοις κάλλος ἡλίου παραδοῦναι τοῖς χρώμασι.

(5) **κάλλιστος οὖν ζωγράφος** καλλίστης κόρης ἢ ἐμὴ ψυχῆ. **ἀχρωματίστως** γὰρ τὸ κάλλος ὄρᾳ παρ' ἑαυτῆς <καὶ> συμμεμόρφωται. καὶ νῦν ὄραν τὴν **εἰκόνα** πεφάντασται. καὶ πολέμιον ὁ τεχνίτης ἔχει τὸ τέχνασμα. μεμψαίμην <ἂν> τοῖς ἐμοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀλλ' οὐκ ἀμόρφου κόρης ἠράσθησαν, ἀλλὰ τῆ ψυχῆ, ὅτι πέπονθεν, ἀλλ' ἠδὺ τὸ πάθος καὶ τοῦ πάθους μᾶλλον ὁ θάνατος, ἴν' ἔχη στεφανηφορεῖσθαι τῷ Ἔρωτι τοιούτου γενόμενος κάλλους ἀγώνισμα.

(6) ἔγωγε οὖν ἐξ εὐπορίας ἠπόρημαι καὶ λέγειν ἔχων πολλὰ ταῖς τῶν πολλῶν ὑπερβολαῖς ἀνακρούομαι καὶ τὴν εὐπορίαν τοῦ λόγου ἀπορία σιγῆς διαδέχεται. οἶδε τὸ πάθος ψυχῆ κάκεῖνη σοφιστεύει τὸν ἔρωτα καὶ **δι' ὧν ἐπεπόνθει δείξει τοῦ κάλλους τὴν δύναμιν**.

(7) δοκῶ τὴν κόρην τὸν τῆς Ἀφροδίτης κεστὸν διαζώννυσθαι καὶ διὰ ταύτης τοὺς νέους θηρᾶν ἢ **μεταπλασθῆναι τὴν αὐτὴν πρὸς παχύτητα σώματος**, ἀλλ' οὐκ ἦν τὸ κάλλος ἐκεῖνο θεᾶς, κόρης ἦν καὶ καλῆς.

(8) ἐκεῖνό τις ἰδὼν ἐπεύξαιτο ἂν θανεῖν, εἰ προσψαύοιτο. ἐπηξάμην τοῦτο καγὼ, ἀλλ' ἀτέλεστος ἦν ἡ εὐχή. περὶ ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον περιεχόρευον Χάριτες καὶ μεταρσίους τοὺς πόδας ἐκούφιζον, ἵνα μὴ τοῦ κάλλους προσψαύοιντο, καὶ πλέον αἱ παρειαὶ τοῦ συνήθους ἐφοινίσσοντο. αἱ Μοῦσαι περὶ τὴν κόρην ὠμάρτουν καὶ τι λέγειν τοῦ Κάλλους οὐκ εἶχον ἐπάξιον. Ἔρωσ εὐτύχει παρ' αὐτῆ τὰ τόξα τείνων καὶ πικρὸν ἐπαλείφων τοῖς βέλεσι φάρμακον καὶ ταῖς βολαῖς τῶν ἐκείνης ὀμμάτων ἐμπιστεύων τὴν τόξευσιν.

(9) ἴστατο γοῦν ἡ κόρη μέσον Μουσῶν καὶ Χαρίτων καὶ Ἔρωτος ταῖς μὲν παγκάλως συμπαίζουσα, τοῦ δὲ τὴν βελοθήκην κενοῦσα ταῖς τῶν ὀμμάτων τοξεύσεσιν. ἔνθα γὰρ εἶδεν, ἐκεῖ τὸ βέλος πικρὸν προσεπήγγυτο, καὶ μάτην ἐδείκνυτο Πάνδαρος φιλοτίμῳ λόγῳ ἐπικεκλημένος ἀντίθεος. ἐκείνη γὰρ ὑπερενίκα τὰς Χάριτας καὶ Μοῦσα μᾶλλον ἦν τῶν Μουσῶν καὶ δέσμιον εἶχε τὸν Ἔρωτα.

(10) δοκῶ πως κάκεινον τὰς τοῦ Κάλλους **μαρμαρυγὰς** ἐκκληττόμενον. εἰ γὰρ οὕτως τὴν φύσιν οὐσίωτο ὥστε διολισθαίνειν μικρὸν πρὸς ἐμπάθειαν, ὅλος ἂν ἐκεῖνος τοῦ ἔρωτος καὶ ἔρωσ ἂν ἕτερος ἐγγένοι τῷ Ἔρωτι.

(11) Ἔγωγ' οὖν τὰς πλατείας διερχόμενος ἔφιππος μέχρις ἐκείνης εἶχον **τὸ εὐτόνον**, τὸ πᾶν γὰρ ἐκεῖσε νενάρκωτο, καὶ τῆς ἡμίονου τὸ ἄτακτον χεῖρ ἐπαφῶσα βιαίως ἐκόλαζε. κάκεινη τὸν χαλινὸν ἐνδακοῦσα πρὸς ὕψος ἐκύρτου τὸν τράχηλον καὶ πως ἀτακτεῖν περὶ τὴν πάροδον ἤθελεν.

(12) εἶδον γὰρ Κάλλους καλὸν ὄμμα προσμειδιῶν καὶ ταῖς διαλόξοις στροφαῖς χαριτούμενον, ὀφρῶν ἐλικοειδῆ τὴν ἀψίδα περιτορνεύουσαν, παρειὰς τῷ συμμέτρῳ τῆς χροιάς καὶ μηλέας ὑπεραυγαζούσας τὸ φοίνισμα, βόστρυχον πρὸς τὸ ὅτε περικλώμενον παρασύροντα τοὺς ἀνθέρικας κάκεινους οὐλοὺς καὶ χρυσοειδῆς ἐπαυγάζοντας.

(13) τὸ δὲ τῆς κόμης ξάνθουλον <ἐν> ταῖς παρειαῖς εὐναζόμενον πρὸς μὲν τὸ συγγενὲς τοῦ φοινίγματος καὶ τι χρυσαυγίζον ἐμίγνυε, πρὸς δέ γε τὸ λευκόχρουν χρυσοειδῆ τὰ πάντα παρέτεινε, ἐδέχετο δὲ καὶ αὐτὸ ἐκ τῆς τῶν ἐκεῖθεν χρωμάτων αὐγῆς καὶ πως ἀντέχρωζεν ἠδέως πρὸς ἕκαστα.

(14) **καὶ παράδεισος ἀνθέων ἐδόκει τὸ πρόσωπον**. εἶδον καὶ χεῖλη καὶ νῦν λειποθυμῶ πρὸς τὴν ἔκφρασιν. γυρόθεν γὰρ ἡ λευκότης θαυμασίως πρὸς τὸ φοίνισμα διετόρνευσε, μέσον δ' ἐκεῖνο

καθαρῶς ἐφοινίττετο. καὶ ῥόδον εἶχον ὄρα̃ν περιτετειχισμένον ταῖς κάλυξι μόνον μὴ φέρον τὴν ἄκανθαν. ἰκανὸν γὰρ ἢ ἐμὴ ψυχὴ προανήρπασε καὶ ἢ γνῶσις ἐξ ἀρχῆς προσεπέπηκτο.

(15) ὅσον δὲ εἰκὸς ἦν ἐκ τῶν χειλέων τεκμαίρεσθαι, μαλθακὸν ἂν εἶχον ἴσως τὸ φίλημα, σίμβλον γὰρ ἦν μελισσῶν. καὶ πῶς εἰ ἔφθη μικρὸν ὑποφθέγξασθαι, εἶδον ἂν τάχει καὶ μέλι καταρρέον ἐκ στόματος καὶ γλῶσσαν περιλιχμαζομένην τὸ γλύκυσμα καὶ τὸ φοίνιγμα καθυγραίνουσαν.

(16) Κάλλος οὖν τοιοῦτον ἰδὼν πόθου παντὸς διεστάλαξα δάκρυον, ᾧ κτερον γὰρ μου τὸ πάθος καὶ οἱ ὀφθαλμοί. ἀλλ' οὐκ εἶδεν ἢ κόρη τὰ δάκρυα. εἰ γὰρ εἶδεν, ἠλέησεν ἂν τὸν διὰ τὸ κάλλος ἐκείνης δακρύσαντα. σοβαρὸν γὰρ οἶον πρὸς ἡμᾶς ἐνητένιζε. **καὶ τὸ βλέμμα θάνατος ἦν.** τὸ γὰρ ὄμμα πρὸς τὸν τῆς ἡμιόνου διαλοξεύσασα πάταγον ἕτερον εἰς τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἐπέτεκε πάταγον.

(17) ἤθελον οὖν ὄρα̃ν τολμηρῶς καὶ ζόφος εἶχε τὸν ὀφθαλμὸν, καὶ θέλων βλέπειν οὐκ ἔβλεπον. ἀντωθούμην γὰρ πρὸς ἔλεον, ἐβουλόμην ἀφιέναι φωνήν, ἀλλ' ἐπέιχε ταύτην αἰδῶς. καὶ ποτε τὸ πάθος ἐνίκησε καὶ τῆ γλώττη τόλμαν ἐνέθηκε. καὶ τι λιγυρὸν ἠβουλήθη προσφθέγξασθαι, ἀλλ' ἢ κόρη πρὸ τῆς φωνῆς, ὡς ὄρθιος <φιλεῖ> περικλασθῆναι κυπάριττος, λειποψυχεῖν με τὸν τολμηρὸν παρεσκεύασεν.

(18) ᾧ κτείρησεν Ἔρωσ τὴν συμφορὰν καὶ παρὰ τῆ κόρη τὸ πτερόν ἠδίστως ὑπέσεισε καὶ πῶς ἔρωτι τὰς παρειὰς ὑπηνέμωσε. τῆς δὲ σπασάσης καὶ λοξευσάσης τὸν ὀφθαλμὸν πρὸς τὸν Ἔρωτα τὸ πτερόν διερρῦη καὶ τῆς χειρὸς τὸ τόξον ἐκπεπτῶκει καὶ δοῦλος κόρης καλῆς ὁ πολλῶν δεσπότης ἐδείκνυτο.

(19) ἐγὼ δὲ τοσαῦτα κατιδὼν πεπονθότα τὸν Ἔρωτα δειλὸς ἀριστεὺς ἐγεγόνειν εὐθὺς καὶ καθορῶν τὸν δεσπότην δουλούμενον δρασμὸν αὐτὸς ἐβουλεύομην ὑπότρομος. μόλις οὖν ἐκεῖ καταλιπὼν τὴν ψυχὴν οἴκαδε τὸ σῶμα νεκρὸν ἀπεκόμισα.

Achilles Tattius, *Leucippe and Clitophon*

I.4.2-5: Ὡς δὲ ἐνέτεινα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπ' αὐτήν, ἐν ἀριστερᾷ παρθένος ἐκφαίνεται μοι, καὶ καταστράπτει μου τοὺς ὀφθαλμοὺς τῷ προσώπῳ. (3) Τοιαύτην εἶδον ἐγὼ ποτε ἐπὶ ταύρῳ γεγραμμένην Σελήνην: ὄμμα γοργὸν ἐν ἠδονῆ: κόμη ξανθὴ, τὸ ξανθὸν οὖλον: ὄφρυς μέλαινα, τὸ μέλαν ἄκρατον: λευκὴ παρειά, τὸ λευκὸν ἐς μέσον ἐφοινίσσετο καὶ ἐμιμείτο πορφύραν, οἶαν εἰς τὸν ἐλέφαντα Λυδία βάπτει γυνή: τὸ στόμα ῥόδων ἄνθος ἦν, ὅταν ἄρχηται τὸ ῥόδον ἀνοίγειν τῶν φύλλων τὰ χεῖλη. (4) Ὡς δὲ εἶδον, **εὐθὺς ἀπωλώλειν: κάλλος γὰρ ὀξύτερον τιτρώσκει βέλους καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐς τὴν ψυχὴν καταρρεῖ: ὀφθαλμὸς γὰρ ὁδὸς ἐρωτικῷ τραύματι.**

(5) Πάντα δέ με εἶχεν ὁμοῦ, ἔπαινος, ἔκπληξις, τρόμος, αἰδῶς, ἀναίδεια: ἐπήνουν τὸ μέγεθος, ἐκπεπλήγμην τὸ κάλλος, ἔτρεμον τὴν καρδίαν, ἔβλεπον ἀναιδῶς, ἠδούμην ἀλῶναι: τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς ἀφέλκειν μὲν ἀπὸ τῆς κόρης ἐβιαζόμην, οἱ δὲ οὐκ ἤθελον, ἀλλ' ἀνθεῖλκον ἑαυτοὺς ἐκεῖ τῷ τοῦ κάλλους ἐλκόμενοι πείσματι, καὶ τέλος ἐνίκησαν.

Π.7.6: Ὡς δὲ συνῆκεν ὃ λέγω καὶ ἐμειδίασε, θαρρήσας εἶπον ‘οἴμοι, φιλάτη, πάλιν τέτρωμαι χαλεπώτερον: ἐπὶ γὰρ τὴν καρδίαν κατέρρευσε τὸ τραῦμα καὶ ζητεῖ σου τὴν ἐπωδὴν. ἼΗ που καὶ σὺ μέλιτταν ἐπὶ τοῦ στόματος φέρεις: καὶ γὰρ μέλιτος γέμεις, καὶ τιτρώσκει σου τὰ φιλήματα.’

Achilles Tattius. *Erotici Scriptores Graeci*, Vol 1. Rudolf Hercher. in aedibus B. G. Teubneri. Leipzig. 1858. Retrieved from Perseus, <http://data.perseus.org/citations/urn:cts:greekLit:tlg0532.tlg001.perseus-grc1:1.4>

R. Foerster, *Libanii opera*, vol. 8, Leipzig: Teubner, 1915 (repr. Hildesheim: Olms, 1997): 24-571. Retrieved from: <http://stephanus.tlg.uci.edu/Iris/Cite?2200:006:489482>